

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975) www.economy.nayka.com.ua | № 8, 2021 | 26.08.2021 р.

DOI: [10.32702/2307-2105-2021.8.88](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.8.88)

УДК 368.07

*Н. П. Левковець,
к. е. н., доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту,
Національний транспортний університет, Київ, Україна
ORCID ID: 0000-0001-5382-5418*

*Л. М. Бабич,
к. е. н., доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту,
Національний транспортний університет
ORCID ID: 0000-0003-1602-929X*

*Н. П. Теслюк,
к. е. н., доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту,
Національний транспортний університет
ORCID ID: 0000-0002-0338-9088*

*С. А. Наконечна,
старший викладач кафедри фінансів, обліку і аудиту,
Національний транспортний університет
ORCID ID: 0000-0003-0507-4116*

*О. І. Гуцалюк,
асистент кафедри фінансів, обліку і аудиту,
Національний транспортний університет
ORCID ID: 0000-0001-7435-116X*

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН

*N. Levkovets
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finance, Accounting and Auditing,
National Transport University, Kyiv, Ukraine*

*L. Babych
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finance, Accounting and Auditing,
National Transport University, Kyiv, Ukraine*

*N. Tesliuk
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finance, Accounting and Auditing,
National Transport University, Kyiv, Ukraine*

*S. Nakonechna
Senior Lecturer of the Department of Finance, Accounting and Auditing,
National Transport University, Kyiv, Ukraine*

*O. Hutsaliuk
Assistant of the Department of Finance, Accounting and Auditing,
National Transport University, Kyiv, Ukraine*

**FINANCIAL SECURITY OF INSURANCE COMPANIES IN THE CONDITIONS OF
INSTITUTIONAL CHANGES**

У статті досліджено визначено актуальність забезпечення фінансової безпеки страхових компаній у сучасних умовах, що характеризуються інституційними змінами: зміна регулятора на Національний банк України та зміна порядку ліцензування страхової діяльності

Запропоновано визначення фінансової безпеки страхової компанії як здатності ідентифікувати внутрішні та зовнішні загрози і розробляти заходи щодо забезпечення якості активів, платоспроможності, фінансової стійкості, прибутковості, в тому числі в умовах інституційних змін. Обґрунтовано основні напрями моніторингу загального рівня фінансової безпеки страхової компанії.

Страховим компаніям рекомендовано переглянути існуючі підходи до забезпечення фінансової безпеки у напрямі готовності до підвищення вимог до структури та якості активів, структури та достатності капіталу, платоспроможності, рівня професійної придатності керівників страхових компаній тощо.

Insurance companies of Ukraine have been operating for the last year in the conditions of institutional changes such as the change of the regulator to the National Bank of Ukraine and the change of the procedure for licensing insurance activities. Insurance companies need to review existing approaches to financial security. In 2021-2022, an increase in the requirements for the structure and quality of assets, the structure and adequacy of capital, solvency, the level of professional suitability of managers of insurance companies is planned.

The purpose of the article is to study the essence of financial security of insurance companies and reform in the conditions of institutional changes.

The provisions of the definitions of Ukrainian scientists on the essence of financial security of insurance companies are: financial security of the insurance company as a certain general financial condition or individual areas of financial condition; financial security of the insurance company as resistance to internal and external threats or adverse factors; financial security of the insurance company as the ability to fulfill obligations; financial security of the insurance company as a component of ensuring the development of the insurance company; financial security of the insurance company as a continuous process of financial security.

The study confirms that the financial security of an insurance company is the ability to identify internal and external threats and develop measures to ensure asset quality, solvency, financial stability, profitability, including in the face of institutional change. Insurance companies are recommended to review existing approaches to financial security in the direction of readiness to increase requirements for the structure and quality of assets, structure and adequacy of capital, solvency, level of professional suitability of managers of insurance company, business reputation of shareholders and managers of insurance company, corporate governance and internal control systems, including financial indicators, risk management system of insurance company etc.

Ключові слова: *фінансова безпека; фінансова безпека страхових компаній; достатність капіталу; платоспроможність; якість активів; ризиковість операцій.*

Keywords: *financial security; financial security of insurance companies; capital adequacy; solvency; asset quality; riskiness of operations.*

Постановка проблеми. Страхові компанії України функціонують останній рік в умовах інституційних змін, що реалізовані через набрання чинності Законом України № 79-IX від 12.09.2019 р.[1]. Основними новаціями на страховому ринку України стали зміна регулятора на Національний банк України та зміна порядку ліцензування страхової діяльності. Відповідно до положень Білої книги «Майбутнє регулювання ринку страхування» [2] для страхових компаній мають місце виклики, які безпосередньо впливають на стан та перспективи забезпечення фінансової безпеки: підвищення вимог до ділової репутації акціонерів та осіб, які виконують ключові функції, зміна процедури оцінювання професійної придатності осіб, які виконують ключові функції у страхових компаніях; встановлення відповідальності кінцевих бенефіціарних власників за діяльність

страхової компанії; встановлення вимог до корпоративного управління та системи внутрішнього контролю, в тому числі за фінансовими показниками; встановлення вимог до системи управління ризиками; посилення вимог до прийнятності активів та оцінки їхньої якості, структури капіталу та рівня його достатності; розроблення процедури реорганізації або виходу страховика з ринку тощо. Таким чином, страхові компанії повинні переглянути існуючі підходи до забезпечення фінансової безпеки, оскільки у 2021-2022 рр. заплановано підвищення вимог до структури та якості активів, структури та достатності капіталу, платоспроможності, рівня професійної придатності керівників страхових компаній.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження питань фінансової безпеки у страхуванні реалізується через дослідження на рівні страхового ринку загалом чи страхових компаній (страхової компанії). Наукові праці І.І. Бомби [3], А.М. Єрмошенко [4], О.С. Папки [5] характеризуються комплексністю дослідження фінансової безпеки страхових компаній, наукові праці Л.М. Войтович [6], В.В. Волкової та Н.І. Волкової [7], Л.О. Матвійчук [8], Н.Г. Нагайчук [9], О.О. Рубан [10] та ін. висвітлюють лише окремі аспекти фінансової безпеки страхових компаній. Проте інституційні зміни страхового ринку вимагають перегляду як теоретичних, так і практичних аспектів фінансової безпеки страхових компаній.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження сутності фінансової безпеки страхових компаній та реформування її забезпечення в умовах інституційних змін.

Виклад основного матеріалу дослідження. В науковий обіг поняття «фінансова безпека страхової організації» введено А. М. Єрмошенко у дисертаційному дослідженні «Механізм забезпечення фінансової безпеки страхових організацій» (2006) у розумінні «такий її фінансовий стан, який характеризується збалансованістю системи фінансових показників, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх загроз, дозволяє своєчасно та в повному обсязі виконувати взяті на себе зобов'язання, а також забезпечує ефективний розвиток страхової організації в поточному та наступних періодах. ... дане поняття можна розглядати як у статичній, тобто через оцінку рівня фінансової безпеки, так і в динаміці – через безперервний процес її (фінансової безпеки) забезпечення» [4, с. 6]. Таким чином, в основу запропонованого підходу А. М. Єрмошенко до трактування поняття «фінансова безпека страхової організації» було покладено окремі вимоги, які дали отримували продовження та уточнення у визначеннях інших вчених (таблиця 1):

– фінансова безпека страхової компанії як певний її фінансовий стан загалом (О.О. Рубан [10, с. 42]) чи за окремими напрямками: ліквідність, платоспроможність, фінансова стійкість; величина втрат капіталу, платоспроможність, ліквідність, рентабельність (О.С. Папка [11, с. 111]), фінансова стійкість (В.В. Волкова та Н.І. Волкова [7, с. 100]);

– фінансова безпека страхової компанії як стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз (В.В. Волкова та Н.І. Волкова [7, с. 108], Л. О. Матвійчук [8, с. 31], С.А. Ачкасова та О.В. Клімчук [12, с. 7]) або несприятливих чинників – В.Д. Базилевич та ін. [13, с. 479], внутрішніх і зовнішніх фінансових загроз О.С. Папка [11, с. 111]; зовнішніх кризових ситуацій і навмисних дій агресивних чинників (держави, компаній, угруповань) – Л.М. Войтович [6, с. 161], зміну зовнішніх та внутрішніх факторів функціонування економіки – О.С. Журавка та ін. [14, с. 121];

– фінансова безпека страхової компанії як здатність виконувати взяті на себе зобов'язання (В.Д. Базилевич та ін. [13, с. 479] Папка О. С. [11, с. 111] Матвійчук Л. О. [8, с. 31]); Н. Г. Нагайчук [9, с. 196] С.А. Ачкасова та О.В. Клімчук [12, с. 7] В.В. Волкова та Н.І. Волкова [7, с. 100];

– фінансова безпека страхової компанії як складова забезпечення розвитку страхової компанії Папка О. С. [11, с. 111] Л.М. Войтович [6, с. 161]; О.С. Журавка та ін. [14, с. 121];

– фінансова безпека страхової компанії як безперервний процес забезпечення фінансової безпеки.

Таблиця 1.

Підходи до визначення фінансової безпеки страхових компаній (страховиків)

Автори	Авторські визначення
Базилевич В. Д. та ін. (2008)	здатність виконувати взяті зобов'язання за договорами страхування за умови дії несприятливих чинників, а також зміни в економічній кон'юнктурі [13, с. 479]
Рубан О. О. (2011)	як інтегральна характеристика успішного функціонування страхової компанії, що включає ліквідність, платоспроможність, фінансову стійкість та характеризує фінансовий стан страхової компанії у довгостроковому періоді» [10, с. 42].
Папка О. С. (2011)	стан (умови) функціонування, при якому є доступ до фінансових ресурсів і ринків, забезпечує себе та страхувальника певним рівнем захисту від внутрішніх і зовнішніх фінансових загроз і належною ефективністю фінансових показників, володіє здатністю до капіталізації й розвитку в майбутньому, завдяки чому має змогу в повному обсязі виконати свої зобов'язання перед страхувальниками, державою й іншими фізичними особами щодо виплати страхових відшкодувань, внесення необхідних платежів до бюджету, розміщення коштів страхових резервів і здійснення інших фінансових операцій, що характеризуються ймовірністю, величиною втрат капіталу, платоспроможності, ліквідності, рентабельності, недоотримання доходів і прибутків у майбутньому в умовах невизначеності та ризику страхової діяльності» [11, с. 111]

Матвійчук Л. О. (2013)	не як стан страхової компанії, а як процес досягнення певного стану страхової компанії, який характеризується стійкістю до внутрішніх і зовнішніх загроз, оптимальною структурою джерел фінансування, забезпеченням раціонального управління страховими резервами, своєчасним виконання страхових зобов'язань та дозволяє страховику продуктивно функціонувати у теперішньому і майбутніх періодах [8, с. 31].
Войтович Л.М. (2014)	спроможність забезпечувати стійкість фінансово-економічного розвитку, платіжно-розрахункових відносин (зобов'язань) та основних фінансово-економічних параметрів; нейтралізувати вплив зовнішніх кризових ситуацій і навмисних дій агресивних чинників (держави, компаній, угруповань), тінювих структур на фінансову стійкість страхової компанії; попереджати виведення капіталів з-під контролю страховиків; попереджати конфлікти між власниками різних рівнів щодо розподілу та використання ресурсів страхової компанії [6, с. 161]
Нагайчук Н. Г. (2014)	захищеність фінансових інтересів учасників страхових відносин на всіх рівнях і забезпеченість страхових компаній фінансовими ресурсами, достатніми для виконання відповідних зобов'язань і задоволення потреб власників та персоналу [9, с. 196]
Ачкасова С.А., Клімчук О.В. (2016)	здатність страховика виконувати прийняті на себе страхові та інші зобов'язання за умови виваженого і оптимального підходу до використання і управління своїми фінансовими ресурсами, здійснювати їх чіткий контроль, оперативно реагувати на будь-які загрози, внутрішні чи зовнішні, з метою їх мінімізації або уникнення, забезпечувати баланс фінансових інтересів страховика [12, с. 7]
Волкова В.В., Волкова Н.І. (2017)	спроможність страхової компанії виконувати свої зобов'язання перед фізичними та юридичними особами та державою щодо виплати страхових відшкодувань при забезпеченні належного рівня фінансової стійкості її страхових операцій [7, с. 100] стан функціонування страховика, який дозволяє йому здійснювати свою діяльність в умовах глобальних процесів країни під впливом зовнішніх та внутрішніх чинників [7, с. 108]
Журавка О. С., Діденко І.В., Колесник А.І. (2018)	діяльність страховика, пов'язана з достатньою забезпеченістю фінансовими ресурсами, яка дозволяє у разі виникнення необхідності відшкодувати обумовлені у договорах страхування збитки клієнтів, що дозволяє збільшити рівень довіри до страховиків [15, с. 16]
Журавка О. С. та ін. (2018)	комплекс дій, спрямованих на постійну підтримку балансу між витратами та зобов'язаннями страховика й фінансовими ресурсами, необхідними для їх покриття або виконання, в результаті чого досягається ефективний розвиток страхової компанії, незважаючи на зміну зовнішніх та внутрішніх факторів функціонування економіки [14, с. 121]

Джерело: складено авторами

Отже, враховуючи наукові розробки з проблематики фінансової безпеки страхових компаній [3-15] та власні напрацювання у безпекознавстві [16], можна визначити фінансову безпеку страхової компанії як здатність ідентифікувати внутрішні та зовнішні загрози і розробляти заходи щодо забезпечення якості активів, платоспроможності, фінансової стійкості, прибутковості, в тому числі в умовах інституційних змін.

Для визначення загального рівня фінансової безпеки страхових компаній необхідно проводити моніторинг за наступними напрямками:

1. Наявність сплаченого статутного капіталу у визначеному законодавством розмірі та готовність його збільшити до 32 млн грн для страховиків, які здійснюють страхування інше, ніж страхування життя («non-life»); та 48 млн грн для страховиків, які здійснюють страхування життя («life»); страховиків, які здійснюють страхування інше, ніж страхування життя, за ризиками відповідальності, страхування кредиту та поруки; спеціалізованих перестраховиків [2].

2. Створення страхових резервів, достатніх для майбутніх виплат страхових сум і страхових відшкодувань, а також їх правильне розміщення з урахуванням вимог безпечності, прибутковості (таблиця 2).

Таблиця 2.
Вимоги до диверсифікації активів страхування життя, % страхових резервів

Напрями	Страхові компанії	
	«life»	«non-life»
Грошові кошти на поточних рахунках		
Банківські вклади (депозити) на вимогу та банківські вклади (депозити), істотною умовою яких є право повернути (зняти) кошти, розміщені на такому депозиті	20	30
Банківські вклади (депозити), крім право повернути (зняти) кошти, рахунки умовного зберігання (ескроу), зокрема в іноземній вільно конвертованій валюті	70	
банківські вклади (депозити), валютні вкладення згідно з валютою страхування в кожному банку	20	
Нерухоме майно	20	
вкладення в один об'єкт нерухомого майна	10	
Цінні папери за вказаним нижче переліком	50	
акції українських емітентів/ акції одного емітента	10/3	
облігації підприємств українських емітентів	40	30
облігації одного емітента	10	10
акції, облігації іноземних емітентів та цінні папери іноземних держав	20	10
облігації місцевих позик	10	
іпотечні облігації, емітентом яких є Державна іпотечна установа, фінансова установа, більше ніж 50% корпоративних прав якої належать державі та/або державним банкам	20	
облігації МФО	50	40
Державні облігації України	95	80
Права вимоги до перестраховиків	50	
права вимоги до перестраховиків-резидентів	10	
права вимоги до перестраховиків-нерезидентів	40	-
Довгострокове фінансування (кредитування) житлового будівництва	10	-
Інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними КМУ, крім придбання цінних паперів, емітентом яких є Державна іпотечна установа	10	
в окремий об'єкт інвестування	5	
Банківські метали, в т. ч. поточні та вкладні (депозитні) рахунки в банківських металах	15	
кредити страхувальникам - фізичним особам	20	-
Активи, розміщені у банках та боргових цінних паперах, кредитний рейтинг яких за національною рейтинговою шкалою нижче ніж А- (але в межах інвестиційного рейтингу)	20	
в одній юридичній особі	10	

Джерело: складено за [17]

3. Перевищення фактичного запасу платоспроможності страхової компанії над розрахунковим нормативним запасом.

4. Дотримання основних нормативів для страхових компаній, визначених у Положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика від 07.06.2018 р. № 850 [17].

Таблиця 3.

Нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика

Нормативи	Формула	Пояснення
Норматив платоспроможності та достатності капіталу	$AP \geq 3 + K$ або $AP \geq 3 + H3P$	AP – прийнятні активи, З – зобов'язання, К – величина, що дорівнює: 30 млн грн - для страховика, який здійснює або планує здійснювати види страхування інші, ніж страхування життя; 45 млн грн - для страховика, який здійснює або планує здійснювати страхування життя; H3P – нормативний запас платоспроможності;
Норматив платоспроможності та достатності капіталу власника істотної участі	$AP < AN$	AN – нормативний обсяг активів, збільшений у разі набуття істотної участі у страховику (страховиках), що не виконує (виконують) вимоги, встановлені Положенням Нацкомфінпослуг №850 [17], величина дорівнює добутку розміру істотної участі у такому (таких) страховику (страховиках) на розмір нестачі (дефіциту) прийнятних активів страховика (страховиків), участь у якому (яких) набула;
Норматив ризиковості операцій	$AP_{\text{диф}} \geq AP_{\text{CP}}$	$AP_{\text{диф}}$ – прийнятні активи, які відповідають вимогам диверсифікації; AP_{CP} – нормативний обсяг активів, що визначається як розмір страхових резервів
Норматив якості активів	$ANP \geq AN_1$	ANP – низькоризикові активи; AN ₁ – нормативний обсяг активів, який визначається за розділом VI Положення Нацкомфінпослуг №850 [17]

Джерело: складено за [17]

5. Прибутковість діяльності та правильний розрахунок страхових тарифів. Національний банк планує переглянути вимоги до актуаріїв та передбачити відповідальність актуаріїв у випадку, якщо неналежно проведена ними оцінка загрожує фінансовому стану страховика.

Висновки з даного дослідження. Проведене дослідження підтверджує, що фінансова безпека страхової компанії – це здатність ідентифікувати внутрішні та зовнішні загрози і розробляти заходи щодо забезпечення якості активів, платоспроможності, фінансової стійкості, прибутковості, в тому числі в умовах інституційних змін. Страховим компаніям рекомендовано переглянути існуючі підходи до забезпечення фінансової безпеки у напрямі готовності до підвищення вимог до структури та якості активів, структури та достатності капіталу, платоспроможності, рівня професійної придатності керівників страхових компаній тощо.

Список літератури.

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.09.2019 р. № 79-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-20#Text> (дата звернення: 19.08.2021).
2. Біла книга «Майбутнє регулювання ринку страхування». URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/bilakniga-maybutnye-regulyuvannya-rinku-strahuvannya> (дата звернення: 19.08.2021).
3. Бомба І.І. Управління безпековою діяльністю страхових компаній в Україні : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Львів, 2020. 20 с.
4. Єрмошенко А.М. Механізм забезпечення фінансової безпеки страхових організацій : автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.01. Київ, 2006. 19 с.
5. Папка О.С. Формування системи фінансової безпеки страхових компаній : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08. Львів, 2012. 20 с.
6. Войтович Л.М. Управління безпекою страхових та перестрахових компаній в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки.* 2014. Вип. 8(1). С. 160-163.
7. Волкова В.В., Волкова Н.І. Чинники забезпечення фінансової безпеки страхової компанії (на прикладі ПАТ «Граве Україна»). *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України.* 2017. № 2. С. 97-110.
8. Матвійчук Л. О. Концептуальні аспекти фінансової безпеки страхових компаній. *Вісник Одеського національного університету. Економіка.* 2013. Т. 18, Вип. 2(1). С. 30-32.
9. Нагайчук Н. Г. Інструментарій управління фінансовою безпекою страховиків. *Вісник Університету банківської справи.* 2014. № 2 (20). С. 195-198.
10. Рубан О. О. Фінансова безпека страхової компанії як інтегральна характеристика фінансового стану. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України.* 2011. № 33. С. 33-42.
11. Папка О. С. Теоретичні аспекти фінансової безпеки страхових корпорацій. *Наукові записки [Української академії друкарства].* 2011. № 3. С. 109-112.

12. Ачкасова С.А., Клімчук О.В. Теоретичні аспекти визначення сутності фінансової безпеки страхової компанії. *Молодий вчений*. 2016. № 5 (32). С. 4-8.
13. Страхування: підручник / За ред. В. Д. Базилевича. К. : Знання, 2008. 1019 с.
14. Журавка О. С., Темченко А. Р., Федорченко В. Г. Теоретичні підходи до визначення фінансової стійкості страхових компаній. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 22(1). С. 117-122.
15. Журавка О.С., Діденко І.В., Колесник А.І. Фактори впливу на фінансову безпеку страхових компаній. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 5/5. С. 15-20.
16. Левковець Н. П. Ідентифікація стану економічної безпеки та базові засади і заходи її забезпечення для підприємств автомобільного транспорту: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Київ, 2020. 20 с.
17. Про затвердження Положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика: Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 07.06.2018 р. № 850. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-18#n7> (дата звернення: 19.08.2021).

References.

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2019), The Law of Ukraine “On amendments to some legislative acts of Ukraine to improve the functions of state regulation of financial services markets”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-20#Text> (Accessed 19 August 2021).
2. National Bank of Ukraine (2020), “White Paper “Future Regulation of the Insurance Market”, available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/bila-kniga-maybutnye-regulyuvannya-rinku-strahuvannya> (Accessed 19 August 2021).
3. Bomba, I.I. (2020), “Management of the safety activity of insurance companies in Ukraine”, Ph.D. Thesis, Economics and management of the enterprises (on kinds of economic activity), Lviv University of Business and Law, Lviv, Ukraine.
4. Yermoshenko, A.M. (2006), “Mechanism of insurers’ financial security guaranteeing”, Ph.D. Thesis, Economics, establishment & enterprises’ management, Kyiv National University of Trade & Economy, Kyiv, Ukraine.
5. Papka, O.S. (2011), “Formation of the financial security system of insurance companies”, Ph.D. Thesis, Money, finance and credit, Institute of the region. research, Lviv, Ukraine.
6. Voitovych, L.M. (2014), “Safety management of insurance and reinsurance companies in Ukraine”, *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Ser. : Ekonomichni nauky*, vol. 8(1), pp. 160-163.
7. Volkova, V.V. and Volkova, N.I. (2017), “Factors of ensuring financial safety of insurance company (on the example of JSC Grave Ukraine)”, *Zbirnyk naukovykh prats Universytetu derzhavnoi fiskalnoi sluzhby Ukrainy*, vol. 2, pp. 97-110.
8. Matviichuk, L.O. (2013), “Conceptual aspects of financial security of insurance companies”, *Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomika*, vol. 2(1), pp. 30-32.
9. Nahaichuk, N.H. (2014), “Tool of the management of the insurer’s financial security”, *Visnyk Universytetu bankivskoi spravy*, vol. 2 (20) , pp. 195-198.
10. Ruban, O.O. (2011), “Financial security of an insurance company as an integral characteristic of financial condition”, *Problemy i perspektyvy rozvytku bankivskoi systemy Ukrainy*, vol. 33, pp. 33-42.
11. Papka, O.S. (2011), “Theoretical aspects of financial safety of insurance corporations”, *Naukovi zapysky [Ukrainskoi akademii drukarstva]*, vol. 3, pp. 109-112.
12. Achkasova, S.A. and Klimchuk, O.V. (2016), “Theoretical aspects of determining the essence of financial security of an insurance company”, *Molodyi vchenyi*, vol. 5(32), pp. 4-8.
13. Bazylevych, V. D. (ed.) (2008), *Strakhuvannia [Insurance]*, Znannia, Kyiv, Ukraine.
14. Zhuravka, O.S. Temchenko, A.R. and Fedorchenko, V.H. (2018) “Theoretical approaches to determining the financial stability of insurance companies”, *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seria : Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, vol. 22 (1), pp. 117-122.
15. Zhuravka, O.S. Didenko, I.V. and Kolesnyk, A.I. (2018), “Factors of influence on financial safety of insurance companies”, *Ekonomika. Finansy. Pravo*, vol. 5/5, pp. 15-20.
16. Levkovets, N.P. (2020), “Identification of the state of economic security and basic principles and measures to ensure it for road transport enterprises”, Ph.D. Thesis, Economics and management of the enterprises (on kinds of economic activity), National Transport University, Kyiv, Ukraine.
17. The Verkhovna Rada of Ukraine (2018), The Law of Ukraine “On approval of the Regulations on mandatory criteria and standards of capital adequacy and solvency, liquidity, profitability, asset quality and riskiness of the insurer's operations”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-18#n7> (Accessed 19 August 2021).

Стаття надійшла до редакції 20.08.2021 р.